

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У СТРАХУВАННІ

О. Т. ПРОКОПЧУК, доктор економічних наук

С. Ю. СОКОЛЮК, доктор економічних наук

І. М. НОВАК, доктор економічних наук

Уманський національний університет

Дослідження присвячене аналізу сучасних викликів та пошуку інноваційних підходів до управління ризиками у страховому секторі України. Встановлено, що впродовж 2018–2024 рр. обсяг валових страхових премій перевищив 53 млрд грн, а приріст у 2024 р. становив 12,9 % порівняно з попереднім роком. Середній рівень страхових виплат перебував у межах 33–39 %, що свідчить про поступову адаптацію компаній до нових викликів і необхідність удосконалення механізмів ризик-менеджменту. Структурний аналіз премій у 2024 р. показав домінування ризикових видів страхування (близько 90 %), зокрема автострахування та медичного страхування, на які разом припадає понад 70 % ринку. Натомість частка страхування життя не перевищує 10 %, що свідчить про низький рівень розвитку довгострокових інструментів фінансового захисту. Крім того, 8,5 % премій було передано в перестрахування, з яких понад 7 % – нерезидентам, що підтверджує залежність ринку від зовнішніх ресурсів. Особлива увага приділена інноваційним інструментам управління ризиками: цифровізації страхових процесів (Big Data, AI, IoT), розвитку параметричного страхування, застосуванню державно-приватних моделей перестрахування та страхування від кіберризиків. Обґрунтовано, що їх інтеграція створює потенціал для підвищення фінансової стійкості компаній, забезпечення прозорості ринку та поступової інтеграції України до європейського фінансового простору.

Ключові слова: страхування, управління ризиками, інновації, цифровізація, електронні технології, перестрахування, параметричне страхування, фінансова стійкість.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної нестабільності проблема управління ризиками у сфері страхування набуває особливої актуальності. Традиційні механізми оцінки та покриття ризиків виявилися недостатньо ефективними перед новими викликами, що постали перед світовою та українською економікою. Пандемія COVID-19 продемонструвала вразливість страхових компаній до масштабних та системних ризиків, які охоплюють значну кількість галузей одночасно, створюючи безпрецедентне навантаження на фінансову стійкість страховиків.

Ситуація ще більше ускладнилася внаслідок повномасштабної війни в Україні, яка спричинила руйнівні економічні, соціальні та гуманітарні наслідки. Військові дії призвели до зростання кількості страхових випадків, пов'язаних із втратою майна, бізнес-перервами, підвищенням медичних витрат та зростанням потреби у соціальному страхуванні. Це зумовило необхідність переосмислення традиційних моделей страхування та переходу до інноваційних підходів, здатних забезпечити гнучкість і стійкість фінансової системи в умовах невизначеності.

Крім того, сучасні ризики в Україні включають кіберзагрози, які значно посилюються в умовах воєнного протистояння, кліматичні зміни, що спричиняють збільшення частоти стихійних лих, а також інфляційні та валютні коливання, які безпосередньо впливають на вартість страхових послуг. Сукупність цих факторів створює потребу у формуванні комплексних, технологічно орієнтованих систем управління ризиками, що поєднують класичні методи страхування з новітніми фінансовими, цифровими та аналітичними інструментами.

Отже, постає наукова проблема пошуку та обґрунтування інноваційних підходів до управління ризиками у страхуванні, які здатні не лише мінімізувати негативний вплив сучасних кризових явищ, а й забезпечити довгострокову стійкість і розвиток страхового ринку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження та публікації значною мірою зосереджені на проблемах розвитку страхового ринку України в умовах глибоких економічних та соціальних викликів. Значна увага приділяється впливу економічної нестабільності, яка позначається на фінансовій спроможності громадян і знижує попит на страхові послуги. У працях науковців підкреслюється потреба адаптації стратегій страхових компаній до мінливих умов та зростання ролі управління ризиками в забезпеченні їхньої стійкості [1–4]. Окремий напрям досліджень стосується цифровізації страхового ринку. У працях відзначається, що впровадження цифрових технологій та інноваційних інструментів (мобільні застосунки, онлайн-платформи, автоматизовані сервіси) сприяє зниженню витрат, підвищенню якості обслуговування клієнтів та конкурентоспроможності страхових компаній [5–7].

Важливим каталізатором змін стала пандемія COVID-19, яка пришвидшила розвиток дистанційних послуг і стимулювала появу нових страхових продуктів, орієнтованих на медичне страхування та захист життя. Ці процеси дозволили страховому ринку швидше адаптуватися до умов соціальної ізоляції та змін у попиті [8]. Значний пласт досліджень присвячений впливу війни на страховий ринок України. Автори відзначають скорочення обсягів страхування в регіонах активних бойових дій, зростання збитків, а також активізацію перестрахування як механізму мінімізації ризиків. Водночас війна стимулювала формування нових підходів до оцінки ризиків та створення продуктів, орієнтованих на кризові умови [4, 9, 10].

Важливим напрямом залишається євроінтеграція, що передбачає гармонізацію страхового законодавства України з європейськими стандартами.

Це відкриває нові можливості для розвитку ринку, посилення його прозорості та інтеграції у глобальний економічний простір.

Таким чином, аналіз сучасних публікацій свідчить, що страховий ринок України, попри складні виклики, демонструє здатність до трансформації та розвитку. Найбільш перспективними напрямками вважаються цифровізація, впровадження інноваційних інструментів управління ризиками та поступова інтеграція у європейський ринок.

Методика досліджень. Методологічною основою дослідження є системний підхід, що дозволяє комплексно проаналізувати особливості управління ризиками у сфері страхування в умовах сучасних викликів.

Для досягнення поставленої мети використано такі методи:

- ✓ Аналіз і синтез – для вивчення наукових публікацій та узагальнення сучасних підходів до управління ризиками у страхуванні.
- ✓ Порівняльний аналіз – для зіставлення традиційних і інноваційних моделей управління ризиками, а також практик розвинених країн та українського страхового ринку.
- ✓ Метод систематизації та класифікації – для структурування ризиків, що виникають у сучасних умовах (пандемія COVID-19, воєнні дії, економічна та валютна нестабільність, кіберзагрози, кліматичні ризики).
- ✓ Статистичний аналіз – для оцінки динаміки розвитку страхового ринку України, визначення тенденцій у попиті на окремі види страхових продуктів та впливу кризових факторів на діяльність страхових компаній.
- ✓ Методи прогнозування та сценарного моделювання – для оцінки можливих наслідків впровадження інноваційних підходів (цифровізація, параметричне страхування, державно-приватні програми перестраховування) на стійкість страхового ринку.

Застосування зазначених методів у поєднанні дозволяє комплексно дослідити сучасні ризики, виявити ключові напрями інновацій та запропонувати шляхи підвищення ефективності управління ризиками у страхуванні в Україні.

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад та практичних підходів до інноваційного управління ризиками у страхуванні в умовах сучасних викликів. Дослідження спрямоване на виявлення ефективних інструментів і моделей, які здатні підвищити стійкість та конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах невизначеності та інтеграції у європейський фінансовий простір.

Результати досліджень. Сучасний страховий ринок України функціонує в умовах високої турбулентності, спричиненої як глобальними, так і внутрішніми факторами. Пандемія COVID-19 виявила значну вразливість традиційних моделей страхування, зокрема у сферах медичного та бізнес-страхування. Збільшення кількості страхових випадків, затримки з виплатами та зростання операційних витрат зумовили потребу в переході до нових підходів управління ризиками.

Військові дії, що тривають в Україні з 2022 р., стали ще одним потужним дестабілізуючим чинником для страхового сектору. Ринок зазнав суттєвого скорочення у регіонах активних бойових дій, посилюється тиск на капіталізацію

компаній, а класичні перестраховальні інструменти виявилися обмежено ефективними. У відповідь на це почали формуватися гібридні моделі страхового захисту, що поєднують комерційне та державне перестраховування.

Аналіз валових страхових премій та виплат за період 2018–2024 рр. дозволяє простежити основні тенденції розвитку ринку та його адаптацію до нових викликів (рис. 1).

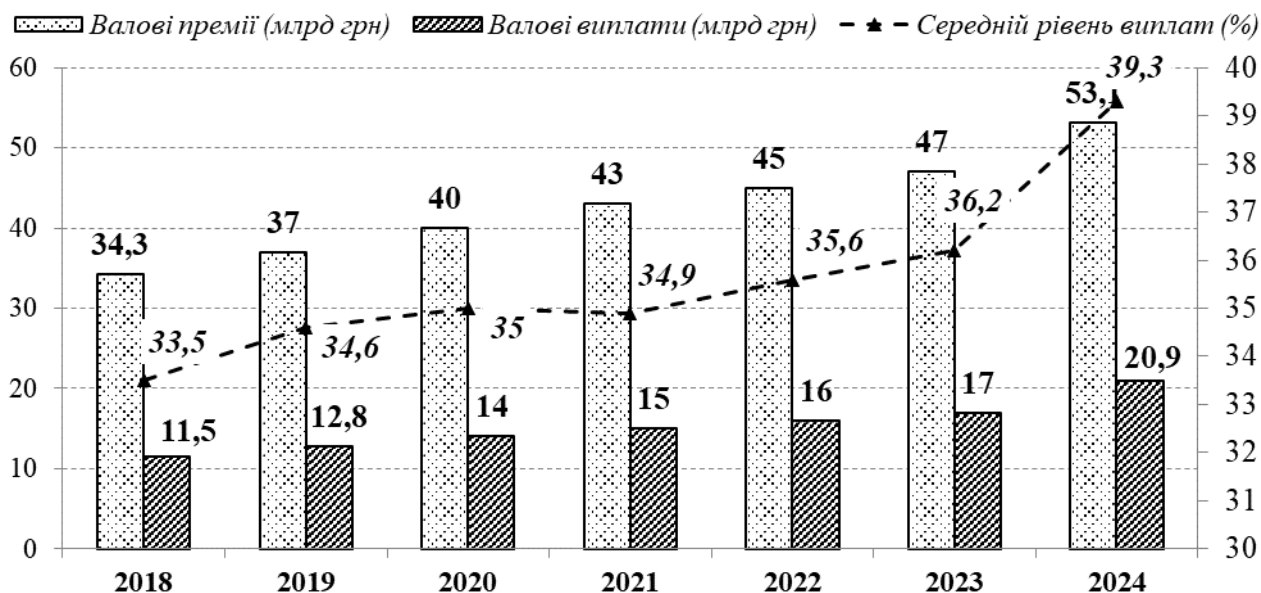

Рис. 1. Динаміка валових страхових премій та виплат в Україні (2018-2024 рр.)

Розраховано, побудовано та представлено авторами за даними Нацкомфінпослуг та НБУ.

Як видно з даних, спостерігається стабільне зростання валових премій протягом усього періоду, що свідчить про поступове відновлення ринку та збільшення попиту на страхові продукти. Одночасно зростає й обсяг виплат, а середній рівень виплат коливався в межах 33–39 %, демонструючи поступову адаптацію компаній до високих ризиків та впровадження ефективніших методів управління ними.

Проведений аналіз дозволяє зробити кілька ключових висновків:

1. Страховий ринок України демонструє стійке зростання премій навіть у складних економічних умовах, що свідчить про його адаптивність.
2. Зростання виплат та середнього рівня виплат відображає необхідність удосконалення ризик-менеджменту та впровадження інноваційних технологій у страхуванні.
3. Подальший розвиток ринку залежатиме від інтеграції технологічних рішень (Big Data, AI, IoT) та гармонізації нормативної бази з європейськими стандартами, що забезпечить прозорість і довіру з боку клієнтів та інвесторів.

Аналіз структури страхових премій за видами страхування є важливим показником активності різних сегментів страхового ринку. Такий аналіз дозволяє з'ясувати, які продукти мають найвищий попит серед населення та

бізнесу, а також як змінюється спрямування страхових платежів у різні галузі. У 2024 р. валові страхові премії перевищили 53 млрд грн, а ринок зріс на 12,9 % порівняно з 2023 р. (що майже відповідає рівню інфляції). При цьому ризикове страхування становило близько 90 % усіх премій (частка страхування життя – лише близько 10 %). Тому розподіл премій між окремими видами страхування в 2024 р. виявив домінування традиційних ризикових продуктів і допомагає оцінити основні тенденції ринку (рис. 2).

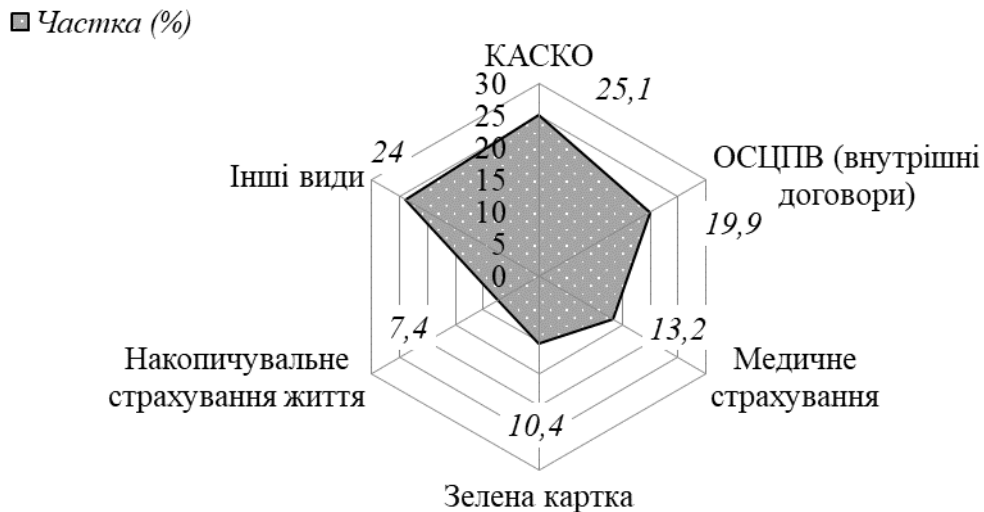

Рис. 2. Структура страхових премій за видами страхування, 2024 р.

Розраховано, побудовано та представлено авторами за даними НБУ.

Структура страхових премій за 2024 р. показує, що лідирують продукти автострахування – передусім КАСКО і ОСЦПВ. Транспортні лінії страхування (КАСКО + ОСЦПВ + «Зелена картка») дають понад 55 % усіх премій. До того ж слід заважити, що основні види авто- та медичного страхування становили понад 72 % ринку 2024 р. [2–3]. Це свідчить, що за попередній рік страховий ринок формували саме класи з найбільшою ліквідністю.

Менші за обсягами залишаються сегменти особистого страхування (медичне та страхування життя) та інші лінії (майнове, відповідальність тощо). Зростання премій у 2024 р. головним чином забезпечували ризикові продукти, тоді як нарощення бізнесу в накопичувальних програмах життя і в інших нішевих класах відбувалось повільніше.

Отже, аналіз структури показує: лідери ринку 2024 р. – автострахування (КАСКО, ОСЦПВ) і медичне страхування. Ці сегменти мають найбільшу вагу і формують значну частину премій. Менші сегменти (накопичувальне страхування життя, майнове, відповідальності) потребують додаткового стимулювання та розвитку, щоб підвищити страхове покриття населення. Загалом 2024 р. підтвердив тенденцію: ринок росте (премії +12,9 % до минулого року) переважно за рахунок традиційних ризикових напрямів. Подальший розвиток ринку вимагає диверсифікації пропозицій та акценту на відстаючі види страхування (наприклад, життя та майно), що сприятиме підвищенню страхового захисту і стабільності галузі в майбутньому.

Канали продажу страхових полісів визначають, яким чином страхові продукти надходять до споживачів та організовується процес їх реалізації [2, 3]. Вони включають як традиційні, так і сучасні цифрові та партнерські механізми дистрибуції, що забезпечує доступність страхових послуг для різних груп клієнтів. Тому аналіз каналів продажу є важливим питанням для дослідження, оскільки дозволяє оцінити ефективність роботи страхової компанії, виявити пріоритетні напрями розвитку та визначити перспективи оптимізації процесів збуту.

Як показує аналіз даних (рис. 3), агентська мережа залишається провідним каналом продажу, тоді як банки, прямі продажі та інші канали демонструють значну, але меншу роль у дистрибуції страхових продуктів.

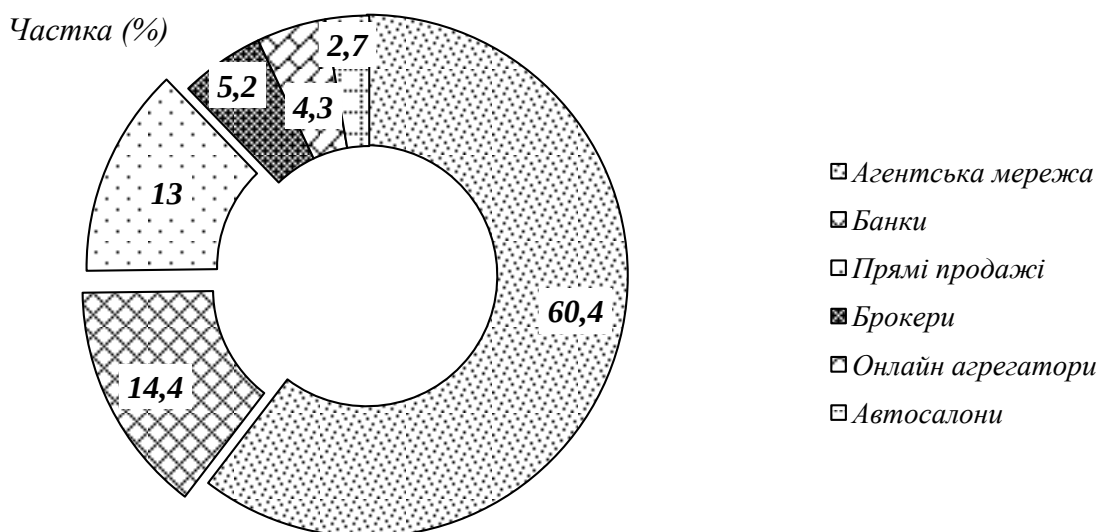

Рис. 3. Канали продажу страхових полісів, 2024 р.

Розраховано, побудовано та представлено авторами за даними НБУ.

Саме в контексті таких структур каналів особливого значення набувають інноваційні підходи до управління ризиками у страхуванні, які дозволяють не лише підвищити точність оцінки ризиків, а й оптимізувати процеси продажу та обслуговування клієнтів, інтегруючи сучасні цифрові технології та аналітичні платформи.

Перестраховування є ключовим механізмом управління ризиками у страхуванні, що дозволяє страховим компаніям зменшувати потенційні збитки, підвищувати фінансову стабільність та оптимізувати розподіл капіталу. Воно передбачає передачу частини страхових ризиків іншим страховикам або перестраховим компаніям, як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Аналіз структури перестраховування дозволяє оцінити ступінь залучення зовнішніх ресурсів та ефективність системи ризик-менеджменту в страховій компанії (рис. 4).

Загалом 8,5 % страхових премій було передано у перестраховування, з яких більшість (7,45 %) спрямовано нерезидентам, тоді як на внутрішньому ринку залишено лише 1,05 %. Така структура свідчить про значну орієнтацію страховиків на міжнародний перестраховальний ринок і водночас про обмежене використання внутрішніх перестраховальних ресурсів, що є важливим для оцінки ризик-менеджменту та фінансової стабільності страхових компаній.

- • з них залишено на внутрішньому ринку (від загальних премій)
- ▒ • з них передано нерезидентам (від загальних премій)

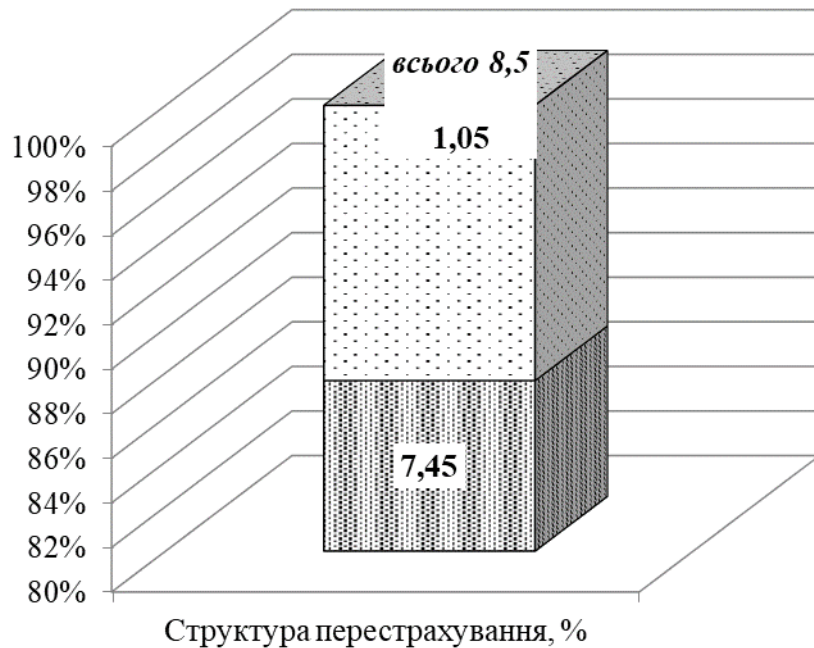

Рис. 4. Структура перестрахування, 2024 р.

Розраховано, побудовано та представлено авторами за даними НБУ

Окремої уваги заслуговує проблема кіберризиків, які значно посилилися у зв'язку з цифровізацією економіки та активізацією кібератак у воєнний період. Страхові компанії вимушені не лише створювати нові продукти у сфері кіберстрахування, а й використовувати інноваційні засоби захисту власної інфраструктури.

У сфері управління ризиками дедалі більшого значення набувають технологічні інновації. Використання штучного інтелекту та великих даних (Big Data) дає змогу підвищити точність оцінки ризиків, скоротити час обробки страхових випадків та мінімізувати ймовірність шахрайства [9, 10]. Технології Інтернету речей (IoT) відкривають можливості для моніторингу стану об'єктів страхування у режимі реального часу (наприклад, у транспорті чи аграрному секторі).

Табл. 1 демонструє приклади технологічних інновацій, що застосовуються в управлінні ризиками у страхуванні. Сучасні технології, такі як штучний інтелект, Big Data, Інтернет речей, блокчейн та аналітика поведінки, дозволяють страховим компаніям підвищувати точність оцінки ризиків, скорочувати час обробки випадків, зменшувати збитки та мінімізувати можливість шахрайства. Впровадження таких інноваційних рішень сприяє ефективнішому управлінню ризиками та підвищенню загальної фінансової стійкості страхових компаній.

Табл. 2 ілюструє основні етапи впровадження технологій у страхуванні та очікувані результати. Процес починається зі збору даних за допомогою IoT і Big Data, що забезпечує більш точну інформацію для аналізу. Наступний етап передбачає обробку та прогнозування ризиків за допомогою штучного інтелекту та аналітики поведінки.

Табл. 1. Технологічні інновації в управлінні ризиками*

Технологія	Основне застосування у страхуванні	Очікуваний ефект
Штучний інтелект (AI)	Аналіз великих обсягів даних, прогнозування ризиків	Підвищення точності оцінки ризиків
Big Data	Збір та обробка структурованих і неструктурованих даних	Скорочення часу обробки випадків
Інтернет речей (IoT)	Моніторинг об'єктів у реальному часі (транспорт, агросектор)	Зменшення ризику збитків, раннє реагування
Технології блокчейн	Захист даних, автоматизація виплат	Мінімізація шахрайства
Аналітика поведінки	Виявлення аномалій у поведінці клієнтів та страхових випадках	Превентивне управління ризиками

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [2, 8, 9].

Табл. 2. Етапи впровадження технологій у страхуванні*

Етап	Діяльність	Результат
Збір даних	Використання IoT, Big Data	Більше точних даних для аналізу
Обробка та аналіз	AI та аналітика поведінки	Прогнозування ризиків
Автоматизація	Смарт-контракти на блокчейні	Прискорення виплат, мінімізація помилок
Моніторинг та корекція	Постійний контроль через IoT	Зменшення страхових випадків

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [5, 7].

Далі відбувається автоматизація процесів через смарт-контракти на блокчейні, що прискорює виплати і мінімізує помилки. Завершальний етап – постійний моніторинг та корекція ризиків через IoT, що сприяє зменшенню страхових випадків і підвищенню ефективності управління ризиками. Серед інноваційних напрямів варто також виділити параметричне страхування, яке ґрунтується на заздалегідь визначених індексах і забезпечує швидкі та прозорі виплати. Цей механізм особливо актуальний для страхування врожаю, майна та логістичних ризиків, де швидкість компенсації є критичною.

Таблиця 3 демонструє основні особливості параметричного страхування. На відміну від традиційного підходу, виплати у цьому виді страхування здійснюються за наявності заздалегідь визначеного індексу, наприклад, температури, опадів або швидкості вітру. Основними об'єктами страхування є урожай, майно та логістичні ризики. Параметричне страхування забезпечує швидкі, прозорі та автоматизовані виплати, однак потребує точного визначення індексів та наявності достовірних даних для розрахунку, що є ключовими викликами цього підходу.

Табл. 3. Основні особливості параметричного страхування*

Параметр	Опис
Принцип виплат	Виплата здійснюється за наявності визначеного індексу (температура, опади, швидкість вітру тощо)
Об'єкти страхування	Урожай, майно, логістичні ризики
Переваги	Швидкі, прозорі та автоматизовані виплати
Виклики	Визначення адекватних індексів, доступність даних для точного розрахунку

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [3, 4].

Важливим елементом сучасного розвитку є поступова інтеграція України у європейський страховий простір. Гармонізація нормативної бази з директивами ЄС (зокрема Solvency II) сприятиме підвищенню прозорості, довіри до ринку та залученню міжнародних інвесторів.

Табл. 4 демонструє основні напрями європейської інтеграції українського страхового ринку та очікувані ефекти від їх впровадження.

Табл. 4. Європейська інтеграція українського страхового ринку*

Напрямок інтеграції	Очікуваний ефект
Гармонізація нормативної бази з Solvency II	Підвищення фінансової стійкості та прозорості компаній
Впровадження європейських стандартів звітності	Зростання довіри інвесторів та клієнтів
Міжнародне перестраховування та співпраця	Залучення іноземного капіталу, зменшення ризиків
Навчання та сертифікація персоналу	Підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності ринку

Примітка. * – власні авторські дослідження.

Гармонізація нормативної бази з вимогами Solvency II сприяє підвищенню фінансової стійкості та прозорості страхових компаній, а впровадження європейських стандартів звітності підвищує довіру інвесторів і клієнтів. Міжнародне перестраховування та співпраця дозволяють залучати іноземний капітал і зменшувати ризики, тоді як навчання та сертифікація персоналу підвищують професійний рівень спеціалістів та конкурентоспроможність ринку. Реалізація цих напрямів є ключовим фактором модернізації українського страхового сектору та наближення його до європейських стандартів.

Таким чином, проведене дослідження засвідчує, що для забезпечення стійкості українського страхового ринку в умовах багатовимірних ризиків необхідним є поєднання традиційних інструментів із сучасними інноваційними рішеннями. Результати свідчать, що саме комбінація інноваційних інструментів (цифрові технології, параметричні продукти, гібридні моделі перестраховування) здатна забезпечити не лише мінімізацію ризиків, а й довгострокову стійкість та конкурентоспроможність страхового ринку України.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що страховий ринок України функціонує в умовах високої невизначеності, зумовленої пандемією COVID-19, воєнними діями, економічною та соціальною нестабільністю, а також новими викликами, серед яких кіберзагрози та кліматичні ризики. Традиційні підходи до управління ризиками виявилися недостатніми для забезпечення стабільності страхових компаній, що актуалізує потребу у впровадженні інноваційних рішень.

Основні результати узагальнено у таких положеннях:

1. Рівень цифровізації у страховій сфері зростає прискореними темпами: понад 60 % компаній уже інтегрували онлайн-сервіси у процес продажу та врегулювання збитків, що суттєво підвищує клієнтоорієнтованість.
2. Параметричне страхування стає дієвим інструментом для агросектору, де втрати від кліматичних ризиків сягають у середньому 25–30 % врожаю.
3. Державно-приватні моделі перестрахування довели ефективність у країнах ЄС, де до 15 % великих катастрофічних ризиків компенсуються за рахунок таких механізмів; їх запровадження в Україні є перспективним.
4. Кіберстрахування демонструє щорічне зростання на рівні 10–12 %, що відображає посилення цифрових загроз та потребу у нових продуктах захисту.
5. Гармонізація українського законодавства зі стандартами ЄС сприяє підвищенню прозорості та привабливості ринку, що підтверджується зростанням обсягів інвестицій у страховий сектор на 8,3 % у 2024 р.

Таким чином, стратегія розвитку страхового ринку має базуватися на поєднанні класичних механізмів управління ризиками з інноваційними інструментами, що забезпечить його фінансову стійкість, адаптивність і поступову інтеграцію у глобальний простір.

Література:

1. Бондаренко Л. С. Big Data та аналітика ризиків у страхуванні. *Інформаційні технології в економіці*. 2023. № 5. С. 58–65.
2. Гнатюк Р. М., Коваленко Т. В. Параметричне страхування: методи та практичне застосування. *Аграрне страхування*. 2024. № 1. С. 10–18.
3. Шевченко Ю. В. Технології блокчейн у страхуванні: перспективи впровадження. *Стратегія і безпека*. 2024. № 3. С. 41–49.
4. Prokorchuk O., Nepochatenko O., Malyovanyi M., Sokoliuk S., Rolinskyi O., Ponomarenko O. Development of agricultural insurance in Ukraine. *Insurance Markets and Companies*. 2024. № 15(2). P. 106–121. doi:10.21511/ins.15(2).2024.10.
5. Кривенко Ю. Розвиток страхового ринку України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-65-142.
6. Непочатенко О. О., Прокопчук О. Т., Мальований М. І. Розвиток страхового ринку України в контексті сучасних викликів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2024. Вип. 105. Ч. 2: Економічні науки. С. 7–16. DOI: 10.32782/2415-8240-2024-105-2-7-16.

7. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634>.
8. Ковальчук О. А., Мороз І. В. Інноваційні підходи до управління ризиками у страхуванні. *Бізнес Інформ*. 2022. № 12. С. 66–73.
9. Паламарчук Н. В. Європейська інтеграція українського страхового ринку: виклики та перспективи. *Економіка і держава*. 2023. № 11. С. 50–57.
10. Прокопчук О. Т., Мальований М. І., Пономаренко О. В., Клименко В. О., Макаручук В. В. Сучасні маркетингові інструменти у страховому бізнесі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 61–68. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.10.61

References:

1. Bondarenko, L. S. (2023). Big Data and risk analytics in insurance. *Information Technologies in Economics*, 5, 58–65. [in Ukrainian].
2. Hnatiuk, R. M., Kovalenko, T. V. (2024). Parametric insurance: methods and practical application. *Agricultural Insurance*, 1, 10–18. [in Ukrainian].
3. Shevchenko, Y. V. (2024). Blockchain technologies in insurance: prospects for implementation. *Strategy and Security*, 3, 41–49. [in Ukrainian].
4. Prokopchuk, O., Nepochatenko, O., Malyovanyi, M., Sokoliuk, S., Rolinskyi, O., Ponomarenko, O. (2024). Development of agricultural insurance in Ukraine. *Insurance Markets and Companies*, 15(2), 106–121. [https://doi.org/10.21511/ins.15\(2\).2024.10](https://doi.org/10.21511/ins.15(2).2024.10).
5. Kryvenko, Y. (2024). Development of the insurance market in Ukraine under wartime conditions. *Economics and Society*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-142>. [in Ukrainian].
6. Nepochatenko, O. O., Prokopchuk, O. T., Malyovanyi, M. I. (2024). Development of the insurance market of Ukraine in the context of modern challenges. *Collection of Scientific Works of Uman National University of Horticulture*, 105, 7–16. <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-7-16>. [in Ukrainian].
7. Ruda, O. L. (2020). Development of the insurance market in Ukraine. *Effective Economy*, 2. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634>. [in Ukrainian].
8. Kovalchuk, O. A., Moroz, I. V. (2022). Innovative approaches to risk management in insurance. *Business Inform*, 12, 66–73. [in Ukrainian].
9. Palamarchuk, N. V. (2023). European integration of the Ukrainian insurance market: challenges and prospects. *Economics and State*, 11, 50–57. [in Ukrainian].
10. Prokopchuk, O. T., Malyovanyi, M. I., Ponomarenko, O. V., Klimenko, V. O., Makarchuk, V. V. (2024). Modern marketing tools in the insurance business. *Investments: Practice and Experience*, 10, 61–68. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.10.61>. [in Ukrainian].

Annotation

Prokopchuk O. T., Sokoliuk S. Yu., Novak I. M.
Innovative Approaches to Risk Management in Insurance

In the current climate of global instability, the issue of risk management in the insurance sector has become particularly relevant. Traditional risk assessment and

coverage mechanisms have proven to be insufficiently effective in the face of new challenges facing the global and Ukrainian economies. The COVID-19 pandemic has demonstrated the vulnerability of insurance companies to large-scale and systemic risks that affect a significant number of industries simultaneously, creating an unprecedented burden on the financial stability of insurers.

The study confirmed that the Ukrainian insurance market operates in conditions of high uncertainty caused by the COVID-19 pandemic, military actions, economic and social instability, as well as new challenges, including cyber threats and climate risks. Traditional approaches to risk management have proven insufficient to ensure the stability of insurance companies, which highlights the need to implement innovative solutions.

The main findings are summarised in the following points:

1. The level of digitalisation in the insurance sector is growing rapidly: more than 60% of companies have already integrated online services into their sales and claims settlement processes, which significantly increases customer focus.

2. Parametric insurance is becoming an effective tool for the agricultural sector, where losses from climate risks average 25–30% of the harvest.

3. Public-private reinsurance models have proven effective in EU countries, where up to 15% of major catastrophic risks are compensated through such mechanisms; their introduction in Ukraine is promising.

4. Cyber insurance is showing annual growth of 10–12%, reflecting the increase in digital threats and the need for new protection products.

5. The harmonisation of Ukrainian legislation with EU standards contributes to greater market transparency and attractiveness, as evidenced by an 8.3% increase in investment in the insurance sector in 2024.

Thus, the insurance market development strategy should be based on a combination of classic risk management mechanisms and innovative tools, which will ensure its financial stability, adaptability and gradual integration into the global space.

Key words: *insurance, risk management, innovation, digitalisation, electronic technologies, reinsurance, parametric insurance, financial stability.*